

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatus
Tres spirituales**

Arias, Francisco

Coloniae, 1615

28. De mortificanda lingua, quoad detractationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48767](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48767)

num cœlestium participem animam suam redder secundum illud Sapientis : *De fructu oris homo satiabitur bonis, PROU. 13.* hoc est, quæ bono linguæ vsu promeretur.

CAPVT XXVIII.

De mortificanda inordinatione linguæ in detractiōe.

Quoniam deinceps agendum est de ratione mortificandi linguæ inordinationes, vel abusus, hoc primò sciendum est, nos non agere de inordinationibus, quæ peccati mortalis notiam manifestam habent, vt sunt iuramenta & testimonia falsa, ac detractiōnes de grauibus criminibus, quibus homines redduntur infames; nam presens tractatus pro seruis Dei scriptus est, qui dudum per pœnitentiam tales lapsus expiârunt. Agemus ergò tantum de leuioribus linguæ inordinationibus, in quas etiam pij per incuriam vel tepiditatem labi solent. Hæ enim mortificatione opus habent, tam quod ijs neglectis procliuis est lapsus in vetera peccata lethalia, iam semel deserta & deposita, tum quod progressum in vita spiritali plurimum retardent.

Detrahitio.

Ex his linguæ inordinationibus vna est, Detrahere alijs ob lapsus & defectus leuiore proximi, qui nec infamè illum reddunt, nec cum charitate pognant. Vt autem homo tenear modum cauendi hoc peccatum, diligenter attendat ad eius radicem. Vna est, innata nobis à primâ naturâ corrupta maligna procliuitas censendi aliorum mores, vitiaque aliena notandi. De qua Sanctus Hieronymus ita scribit: *Tota huius mali libido mentes hominum inuadit, vt etiam qui procul ab alijs vitijs recesserunt, in istud tamen, quasi in extremum diaboli laqueum incidant*: Altera radix est interna inuidia, quæ hominem contristat, & moestum reddit ob prosperos proximi successus, & idcirco ad imminuendam tristitiam, vbicunque potest, famam illius denigrare conatur. Postrema est occulta quaedam superbia, qua homo de se præsumit, & anteponi vel certè exæquari vult alijs, atque eam ob rem conatur eorum nomen depremere.

*Ep. ad Celā
viam.*

Cum igitur hæ sint detractionis radices & fontes, hominiq; necessitas ingens incumbat illas exscindendi ex intimis cordis sui visceribus, quid aliud expectandum est, si à veteri obtestandi

con-

consuetudine non discedat, nisi vt in
 grauissima se præcipitem agat peccata?
 & impleatur, quod dixit Sapiens: *Labia Eccl. 10.*
insipientis præcipitabunt eum. Initium ver-
borum eius stultitia, & nouissimum oris illius
error pessimus, quasi dicat: Initium facit
 ab effugiendis rebus leuibus, & auge-
 scete passione ac incuria paulatim pro-
 greditur ad grauiora, quæ Deum & ho-
 mines offendunt. Deinde etiamsi de-
 tractio proximi fiat de rebus leuiori-
 bus, tamen contra voluntatem Dei pec-
 catur, qui in lege sua omnibus impe-
 rat, vt bonum in verbis & factis alijs
 præbeant exemplum, & nemini sint of-
 fendiculo. At qui alijs facile detrahit,
 conatur bonam eorum famam, qua
 exemplo bono alijs erant, imminuere;
 & destruit, quod Christus ædificauit,
 maximè cum sæpè contingat vt ex le-
 uium defectuum narratione, qui viris
 bonis imponuntur, magnum oriatur
 scandalum apud eos, qui suspicantur
 cum leuioribus vitijs non posse nõ esse
 coniuncta alia grauiora. Accedit, quod
 etiamsi detractioes magni momenti
 non sint, tamen iniuriam aliquam pro-
 ximo, cui detrahitur, inferunt; nam etsi
 famam bonam illi non prorsus eripi-
 ant, tamen minuunt, & despicabiliorem
 alijs

alijs reddunt, amorem quoque fratrum aliquando diffuunt, & charitatis ardorem tepesciunt.

Certè maiorem in modum cauendum est, ne quis audeat etiam in rebus pauperum alteri detrahere: nam ferè fit, ut qui se assuefacit lenioribus exprobrationibus, data occasione, vel orta magna animi perturbatione, non recusetur etiam grauiores lapsus peccatam patefacere. Ac nonnunquam contingit, ut licet obrectatio sit de re modica, tamen quia contra virum magna sanctitate conspicuum fit, aut contra Superiorem; grauissimè diuinam offendant maiestatem. Moyses Aethiopiã quandam coniugio sibi copulãrat. Eam ob rem Maria eius soror vehementer succensuit, & quæstã est. At Deus molestè tulit hanc obmurmurationem Mariæ, & in pœnam lepra tãtetra eam, ut expendit B. Gregorius, contexit, ut breui tempore dimidiam partem carnis eius exederit. Cum sancto Proiecto Episcopo, ordinibus tantum minoribus initiato, quidam amici genere nobiles aliquando cœnãrant, inter quos tres viri pietatis studiosi, dum vel mortificandi sui causa, vel religionis ergo negant se velle carnibus vesci,
alij

*Num. 10 l. 12
Regist. c. 13.*

*Surin in
Ianuar.*

alij verò conuiuæ ea de causa eos ludibrio habent. Proiectus irrisores serio commonuit, ne pio eorum instituto detraherent. Verùm cum illi non equis auribus admonitionem exciperent, De^o grauiſſima animaduersione obtrectatores puniuit. Nam cœnaculum, in quo mensæ accubuerant, quod erat in summa ædium parte, à fastigio ad imum vsque sectum, diuidia, in qua detractatores illi confederant, corruit. Proiectio cum alijs tribus socijs incolumi, & saluo in sua. Ex quo casu discimus, magnum studium ponendum esse in praua illa inclinatione, de alijs malè loquendi mortificanda, audiendamque vocem Spiritus sancti sic nos alloquentis: *Custodite vos à murmuratione, quæ nihil prodest, & à detractione parue lingue: quoniam sermo obscurus in vacuum non ibit.* Sap. 1.

Præcipue autem laborandum est, ne obloquamur Prælatiſ, Superioribus, & Dominis, etiamſi reuera culpa non careant, nam & grauius peccamus, & damnum maius incurrimus. Vnde magna verborum exaggeratione scribit Beatus Gregorius. *Admonendi sunt Lib. 12. 78. subditi vtriusque ordinis viri, v. cum magistrorum facta conspiciunt, ad suum cor gist. 631. redeant, & de eorum increpationibus*

Matth. 10. non presumant, quia non est discipulus super magistrum, nec seruus super Dominum suum.

CAPUT XXIX.

De mortificando abusu detegendi arcana.

Alius linguæ abusus est, patefacere arcana, vel quæ in secreto audita sunt, vel certè silentium postulant, non quidem quando cū zelo charitatis patefacta sunt ei, qui malo mederi potest, aut zelo iustitiæ ei, cui ratione iurisdictionis incumbit illa cognoscere, sed alijs, quibus neutra conditio inest; idq; facere, non alia de causa, quam quia ita collibuit, aut ut gratia aliqua apud audientes ineatur; hic enim abusus corrigendus est, & studio mortificationis tollendus.

Et sunt quidam in hoc genere tam leues, ut quoties in secreto alicuius notitiam verè, continere se nequeant, quin confestim illud prodant suis amicis, imò cupidi sunt talium rerum expiscandarum, tantum ut alijs postea commemorent. Ac deniq; faciunt cum magno auditorum offendiculo, dum sepe numero fit, ut presentes adsint, de quibus
sermo